- Profeter i et velstandssamfunn
- Profeter for vårt velstandssamfunn??

- Amos og Hosea
-
- **Profeter med forskjellige funksjoner**
- AMOS - Guds rettferdighets profet
- HOSEA – Guds kjærlighets profet

- **Hosea profet ca 750-720 f.Kr.**
- Hos 1,1 Herrens ord som kom til Hosea, sønn av Be'eri, i de dager da Ussia, Jotam, Akas og Hiskia var konger i Juda, og i de dager da Jeroboam, sønn av Joasj, var konge i Israel.

- **Amos**
- Am 1,1 Ord av Amos, en sauebonde fra Tekoa, det han så om Israel i de dager da Ussia var konge i Juda og Jeroboam, sønn av Joasj, var konge i Israel, to år før jordskjelvet. (ca 760)

- **Personen Hosea = symbol på Israel**
- Gift med Gomer (en troløs kvinne)
- 3 barn
- Jisreel –
- Hos 1,4 Herren sa til ham: «Kall ham Jisreel! For om ikke lenge vil jeg straffe Jehus hus for blodbadet i Jisreel og gjøre ende på kongedømmet i Israel.
  2 Kong 10,11 Så slo Jehu i hjel alle som var igjen av Ahabs hus i Jisreel, og alle kongens stormenn, kjenninger og prester. Han lot ikke en eneste bli igjen.

  Lo Ruhamá – Ikke barmhjertighet– Gud vil ikke lenger tilgi

- Lo Ammi - Ikke mitt folk – Gud skal vende seg bort fra Israel

  Hos 3,1 Og Herren sa til meg: "Gå enda en gang bort og elsk en kvinne som er en annens elskerinne og bryter ekteskapet, slik Herren elsker israelittene, enda de vender seg til andre guder og elsker rosinkaker!"

  Hos 3,2 Så kjøpte jeg henne for femten sjekel sølv og en homer bygg og en letek bygg.

  (Den trofaste må betale prisen)

- **Amos**
- Gjeter og fikendyrker
- Amos 7,14: Ikke er jeg profet og ikke profetdisippel. Jeg holder husdyr og dyrker fiken. Men Herren tok meg bort fra saueflokken, og Herren sa til meg: «Gå og tal profetord til mitt folk Israel!»

- **Amos ble upopulær da han talte Guds ord –**
- Am 7,10-11 Amasja, presten i Betel, sendte bud til Jeroboam, Israels konge: Amos har fått i stand en sammensvergelse mot deg midt i Israels hus. Landet kan ikke tåle alle ordene hans. For Amos sier: «Jeroboam skal dø for sverd og Israel drives i eksil, bort fra sitt land.»

- **Landets politiske situasjon**
- Storhetstid – rikdommen fortsatt stor etter Salomo og de vant tilbake landområder

- Urolige politiske forhold, samfunnet i oppløsning. 6 konger myndet:
- **Nadab** (1. Kongebok 15:25-31)
- **Elah** (1. Kongebok 16:8-14
- **Zimri** (1. Kongebok 16:15-20)
- **Joram** (2. Kongebok 9:14-26)
- **Sakarja** (2. Kongebok 15:8-10)
- **Shallum** (2. Kongebok 15:13-15
-
- **Guds advarsel til Israelsfolket**
- 5 Mos 8,12-14 Når du spiser og blir mett, når du bygger fine hus og bosetter deg i dem, når ditt storfe og småfe øker i tall, når du får mengder av gull og sølv og hele din eiendom vokser, vokt deg da så du ikke blir hovmodig og glemmer Herren din Gud, ..

- **Tilstanden i folket**
- Am 6, 4 - 6 De ligger på elfenbensbenker og strekker seg på divaner, de spiser lam fra saueflokken og gjøkalver fra buskapen... De drikker vin av offerskåler og salver seg med den fineste olje, men lider ikke under Josefs sammenbrudd

- Am 4,1 Hør dette ordet, dere Basan-kyr på Samarias fjell, dere som undertrykker småkårsfolk og knuser de fattige, som sier til mennene deres: «Hent noe å drikke!»

- Hos 8, 14 Israel glemte sin skaper og bygde seg slott;

- Hos 10,1 Israel var en frodig vinstokk som bar mye frukt. Jo mer frukt, desto flere altere. Jo bedre land, desto bedre steinstøtter.

  Hos 4,10-11 De skal spise og ikke bli mette…. Herren har de forlatt for å gi seg over til hor, ..(andre guder)

  Hos 8,9 Efraim kjøper seg kjærlighet

  Hos 7,4 Alle er de ekteskapsbrytere, lik en ovn som er så het at bakeren ikke trenger å fyre fra deigen er knadd og til den har hevet seg.

- Hos 4,13-14 Derfor driver døtrene deres hor, og svigerdøtrene bryter ekteskapet… For mennene går avsides med horer og ofrer sammen med tempelprostituerte kvinner.

- Hos 5, 10 Judas stormenn ligner slike som flytter grensesteiner.

- Am 2,6-7 ..For de selger den rettferdige for penger, den fattige for et par sandaler.
- De tramper de svakes hode ned i støvet og trenger hjelpeløse bort fra veien.

- Hos 12,8-9 Kremmerne har falske vekter i hånden, han elsker å utnytte andre,
- Am 8,5 «Da gjør vi målet for lite og prisen for høy og fusker med falske vekter.»

- Hos 4,2 Forbannelse og løgn og drap og tyveri og ekteskapsbrudd brer om seg, med blod følger mer blod.

- Hos 4,12 Mitt folk spør sitt tre (Asjera-stolpe) til råds og får svar av sin stokk.
-
- Prestene sluttet å forkynne Guds ord
-
- Hos 4,6 Mitt folk skal gå til grunne av mangel på kunnskap (kjennskap). Siden du har vraket kunnskapen, vraker jeg deg som min prest. Du glemte din Guds lov, derfor glemmer også jeg dine barn.
-
- **Resultatet**:
- Hos 4, 1 For det er ingen troskap og ingen kjærlighet og ingen kjennskap til Gud i folket..

- **Folket forkastet Guds ord**
- Hos 8,12 Skriver jeg mine mange lover, regnes de som noe fremmed.

- **Religiøse handlinger mistet sitt innhold**
- Am 5,21-22 Jeg forakter, ja, hater festene deres, høytidssamlingene holder jeg ikke ut. For om dere bærer fram brennoffer eller grødeoffer, vil jeg ikke ha dem. Og fredsofrene deres med gjøkalvkjøtt vil jeg ikke se.
- Hos 6, 6 For jeg vil ha kjærlighet, ikke slaktoffer, gudskjennskap framfor brennoffer.

- **Profetenes budskap:**

- **Amos sitt domsbudskap i 5 syner**
- 1. Greshopper (7,1 – 3).
- 2. Ild (7,4 – 6).
- Amos går i forbønn, skjer ikke
- 3. Blyloddet (7,7 – 9).
- 4. En kurv med godt moden frukt (8,1 – 14).
- 5. Herren står ved alteret (9,1–10). «Dørtersklene skjelver» -Jordskjelv

- **Rikdommen skal forsvinne**
- Am 5,11 Dere tråkker ned småkårsfolk og krever korn i avgift av dem. Derfor: Dere har bygd hus av tilhugget stein, men skal ikke få bo i dem, dere har plantet herlige vinmarker, men skal ikke få drikke vinen.
-
- **Amos: Omvend dere!!**
- Am. 4,11-12 Men dere vendte ikke om til meg…(Så).. gjør deg klar til å møte din Gud, Israel!

- Am 5,4-6 For så sier Herren til Israels hus: Søk meg, så skal dere leve! Søk ikke til Betel, gå ikke til Gilgal, dra ikke til Beer-Sjeba. For Gilgal skal drives i eksil, og Betel skal bli til intet. Søk Herren, så skal dere leve!
- (Betel kongelig helligdom, et rikstempel med en av to gullkalver.)
- Hos 13,4 Jeg er Herren din Gud, helt fra Egypt. Noen annen gud enn meg kjenner du ikke, det finnes ingen annen frelser enn jeg.

- **Folket avfeide profetenes budskap**

- Am 9,10 For sverdet skal de dø, alle synderne i folket mitt, de som sier: «Det onde når oss ikke, det rammer ikke oss.»

- **Straffen kommer fra øst (Assyria)**
- Amos 13.15 …Det kommer en østavind, et Herrens vær som blåser opp fra ørkenen. Da blir brønnen hans tom og kilden tørr. Han plyndrer skattkammeret for alle dyre ting.

- **Dommens dag er mørk**
- Am 5, 18 - 20 Ve dere som lengter etter Herrens dag! Hva vil dere med Herrens dag? Den er mørke og ikke lys. Den ligner en mann som flykter fra løven - og treffer på en bjørn; og når han kommer hjem og støtter hånden til veggen, biter en slange. Ja, mørk er Herrens dag og ikke lys, dyster og uten lysskjær.

- **Bortførelse til Assyria 722 f.Kr**
  2 Kong 17,5-7 Så rykket han (assyrerkongen Salmanassar) inn i landet og dro opp mot Samaria, som han beleiret i tre år. I Hoseas niende regjeringsår inntok assyrerkongen Samaria og førte israelittene bort til Assur. …Slik gikk det fordi israelittene hadde syndet mot Herren sin Gud, han som førte dem opp fra Egypt og fridde dem fra egypterkongen faraos makt. De fryktet andre guder.

- **Landet skal bygges opp igjen**
- Am 9,11 Den dagen reiser jeg opp igjen Davids falne hytte. Revnene murer jeg igjen, og det som ligger i grus, gjenreiser jeg. Jeg bygger den som i gamle dager,
- De skal tas til nåde igjen – for alltid
-
- **Liv gjennom Jesu oppstandelse**
- Hos 6,1-2 Kom, la oss vende om til Herren! For han rev i stykker, men vil helbrede oss, han slo, men vil forbinde oss. Han gjør oss levende etter to dager, den tredje dagen reiser han oss opp, så vi kan leve for hans ansikt.

- **De skal tas til nåde igjen - for alltid**
- Hos 2,19-20 Jeg vil binde meg til deg for alltid. Jeg vil binde meg til deg i rettferd og rett, i kjærlighet og barmhjertighet. Jeg vil binde meg til deg i troskap, og du skal kjenne Herren. .
-

- Hos 11,2-4 Men jo mer jeg ropte på dem, desto mer gikk de bort fra meg. De ofret til Baal-gudene, tente offerild for gudebilder. Det var jeg som lærte Efraim å gå og tok dem på armen. Men de skjønte ikke at jeg helbredet dem. Jeg dro dem med menneskebånd, med kjærlighets tau. Jeg var lik en som løfter et spedbarn opp til kinnet, jeg bøyde meg ned og ga dem mat.

- Hos 11, 8 - 9 Hvordan kan jeg oppgi deg, Efraim, og la deg fare, Israel? .. Hjertet vender seg i meg, all min medlidenhet våkner. Jeg vil ikke følge min brennende vrede, ikke ødelegge Efraim en gang til. For jeg er Gud og ikke et menneske, hellig midt iblant dere....

- Versene utvalgt av Egil Østebrød